

Toelichting 'Bij gemeentelijke verordening aangewezen derden'.

De genoemde instellingen zijn gemeentelijk aangewezen derden, tenzij men aantoonbaar gemandateerd is taken uit te voeren voor een overheidsorgaan, in dat geval betreft het een overheidsorgaan.

Crematoria en begraafplaatsen (*1)

Er zijn gemeentelijke en niet-gemeentelijke crematoria en begraafplaatsen:

1. Gemeentelijk: de eigen gemeentelijke crematoria en begraafplaatsen kunnen we gelijkstellen met overheidsorganen die een orgaan zijn van de gemeente. Voor verstrekking is opname in de gemeentelijke verordening nodig (artikel 3.8 Wet BRP). Gemeentelijke crematoria en begraafplaatsen van andere gemeenten kunnen we gelijkstellen met buitengemeentelijke overheidsorganen (artikel 3.5 Wet BRP). Zie schema 1 "overheidsorganen".
2. Niet-gemeentelijke: deze vallen onder artikel 3.9 Wet BRP.

Scholen (*2)

Scholen hebben persoonsgegevens nodig voor een juiste registratie in de leerlingenadministratie. Vaak wordt de leerling gevraagd om een afschrift uit de BRP in te leveren. Een afschrift uit de BRP is echter vaak helemaal niet nodig. Zie hiervoor het artikel 'Opvragen van GBA-uittreksels ten behoeve van inschrijving op scholen' in Burgerzaken & Recht, jaargang 2013, nummer 4, pagina 23. De werkgroep meent dat er geen grond is om op basis van de Wet BRP gegevens te moeten verstrekken aan scholen. Aan de burger zelf kan echter altijd een uittreksel van zichzelf of zijn minderjarig kind worden verstrekt als hij dit toch wenst. Geef wel de informatie dat het voor dit doel niet nodig is. Er worden aan de burger wel leges in rekening gebracht als hij toch een uittreksel wenst voor dit doel. Schoolbesturen kunnen verzoeken om jaarlijks een gegevensselectie te ontvangen voor hun plaatsingsbeleid.

Caribische landen en het Caribische deel van Nederland (*3)

De Caribische landen zijn: Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. Onder het Caribisch deel van Nederland vallen: Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (openbare lichamen BES). De Wet BRP is geen rijkswet en daarom alleen van toepassing op het Europese deel van Nederland. De Wet Basisadministraties persoonsgegevens BES is alleen van toepassing op het Caribische deel van Nederland (openbare lichamen BES). Aruba, Curaçao en Sint-Maarten zijn zelfstandige Caribische landen binnen het Nederlandse Koninkrijk en hebben hun eigen landsverordeningen. Ten aanzien van deze landen en de openbare lichamen is het mogelijk om gegevens uit de BRP te verstrekken op grond van:

1. artikel 3.12 Wet BRP.

De gegevensuitwisseling op grond van dit artikel vindt slechts plaats in het kader van de bijhouding van de BRP en de bevolkingsadministraties van de Caribische landen en het Caribische deel van Nederland (PIVA).

2. artikel 3.9 Wet BRP

Overheidsorganen van de Caribische landen en het Caribisch deel van Nederland zijn aan te merken als derde in de zin van de Wet BRP. Dit maakt verstrekking op grond van artikel 3.9 Wet BRP mogelijk. Er moet wel beoordeeld worden of de verstrekking een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente betreft.

Verstrekking aan buitenlandse overheidsinstellingen of buitenlandse rechtspersonen (*4)

De BRP is in beginsel bedoeld om Nederlandse overheidsinstellingen te voorzien van de gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van hun taak (zie: de Memorie van Toelichting bij de wetswijziging GBA in 2001, Kamerstukken 26410, nummer 3, pagina 24). Er worden in principe dus geen gegevens uit de BRP verstrekt aan een buitenlandse overheidsinstelling. Hiertoe worden ook de buitenlandse ambassades en consulaire posten in Nederland gerekend. Dit uitgangspunt is door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar brief van 24 november 2009 aan de Tweede Kamer nog eens nadrukkelijk bevestigd.

De verstrekking aan buitenlandse overheidsorganen (ongeacht of dit nationale, regionale of gemeentelijke overheden in het land zelf zijn dan wel ambassades en consulaten van die landen in Nederland) ligt gevoelig. Dat heeft vooral te maken met twee zaken:

Bij verstrekking van gegevens aan buitenlandse overheidsinstanties ontstaat snel het gevaar dat de gemeente daarmee op het terrein komt van de Nederlandse buitenlandse betrekkingen. Zoals bekend behoren de buitenlandse betrekkingen primair tot de bevoegdheid van de rijksoverheid en niet van de gemeente. Gezien de gevoeligheid van het verstrekken van gegevens van eigen onderdanen aan overheidsinstanties van een ander land, zal verstrekking van gegevens expliciet moeten zijn geregeld in verdragsrechtelijke afspraken, of andere internationale overeenkomsten met het andere land. De gevolgen van verstrekking van gegevens aan buitenlandse overheidsorganen zijn een nog verdergaande inbreuk op de privacy van de burger dan de verstrekking aan Nederlandse overheidsinstellingen. De gevolgen daarvan kunnen vooral uitermate vervelend zijn, indien het gaat om in Nederland ingeschreven personen die (tevens) onderdaan zijn van het andere land en niets (meer) met dat land te maken willen hebben. Te denken valt aan asielzoekers, maar ook aan hier geboren personen met een dubbele nationaliteit die zich uitsluitend Nederlander voelen en geen contact meer wensen met de autoriteiten van het andere land.

Het voorgaande leidt ertoe dat verstrekking van gegevens uit de BRP aan buitenlandse overheidsinstellingen in beginsel niet aan de orde is. Behalve in situaties dat verstrekking expliciet is geregeld in verdragsrechtelijke uitspraken, of andere internationale overeenkomsten. Denk hierbij aan overeenkomsten over bestuurlijke samenwerking in de grensregio's met België en Duitsland. Het is denkbaar dat overeen is gekomen dat gegevens over de inwoners van dat grensgebied onderling worden uitgewisseld.

Verdrag van Wenen inzake consulair verkeer

Het komt voor dat een verzoek om verstrekking wordt gedaan met een verwijzing naar het verdrag van Wenen inzake consulair verkeer van 24 april 1963. Daarin is geregeld dat vertegenwoordigingen van andere landen toegang moeten kunnen krijgen tot hun onderdanen. Artikel 36 van dit verdrag regelt dat een consulaire ambtenaar het recht heeft om een onderdaan te bezoeken, bijvoorbeeld in het geval dat deze in een gevangenis of in een ziekenhuis verblijft. Er wordt dan eerst expliciete toestemming gevraagd aan betrokkene. Maar het gaat hier dus om toegang tot de persoon zelf en niet tot toegang tot zijn persoonsgegevens in de BRP.

Buitenlandse (overheids)instelling als vrije derde

In de gevallen dat er geen sprake is van een verdrag of internationale overeenkomst waarin is geregeld, dat gegevens moeten worden verstrekt uit de BRP, moet een buitenlandse overheidsinstelling worden beschouwd als vrije derde als bedoeld in artikel 3.9 van de Wet BRP. Dit geldt ook voor een buitenlandse niet-overheidsinstelling. Verstrekking van NAW-gegevens is dan in beginsel toegestaan, mits dit is geregeld in de gemeentelijke verordening en wordt voldaan aan de overige voorwaarden van artikel 3.9, van de Wet BRP. Dit kan alleen het geval zijn als er sprake is van een **Nederlands** publiek belang. Denk hierbij een verstrekking aan een niet commerciële instelling op

het gebied van zorg of maatschappelijk welzijn in buitenlandse grensgemeenten, waar ook in Nederlands woonachtige inwoners gebruik maken.

Let op! Als betrokkene om een verstrekking beperking heeft gevraagd op grond van artikel 3.21 van de Wet BRP, dan worden uiteraard ook geen gegevens verstrekt.

Verstrekking aan een instelling buiten de EU

Voor de verstrekking op grond van artikel 3.9 van de Wet BRP is in het derde lid geregeld dat artikel 76 van de Wet bescherming persoonsgegevens van overeenkomstige toepassing is. Dit houdt in, dat als gegevens worden verstrekt aan een instelling buiten de EU, moet worden onderzocht of er een passend beschermingsniveau geldt voor de verwerking van persoonsgegevens. Een overzicht van de landen die een passend beschermingsniveau hebben is te vinden op de [website van de Autoriteit Persoonsgegevens \(voorheen College Bescherming Persoonsgegevens\)](#) (zoek vervolgens op de website met de zoekterm 'passend beschermingsniveau').

Toestemming burger

Gezien de eerdergenoemde gevoeligheid bij de verstrekking aan een buitenlandse instelling is het advies om alvorens in bovengenoemde gevallen te verstrekken, nadrukkelijk toestemming te vragen aan de betrokken burger, liefst schriftelijk.

Extra toetsingscriterium bij verzoek van buiten de EU

- EU - De meeste verzoeken waar de voorgaande paragraaf op doelt, zullen afkomstig zijn vanuit een ander land binnen de Europese Unie.
- Niet-EU - Artikel 3.9 lid 3 wet BRP noemt een extra toetsingspunt bij verzoeken van buiten de Europese Unie. Er mag dan alleen verstrekt worden indien een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie in de verstrekking van die gegevens voorziet. In overige gevallen zijn deze verstrekkingen door gemeenten enkel toegestaan indien de ingeschrevene daarin vooraf schriftelijk heeft ingestemd (onderdeel a). Deze gevallen zijn dan niet in de gemeentelijke verordening opgenomen.

Hoe moet u omgaan met een verzoek van een buitenlandse overheidsinstantie of rechtspersoon?

In de eerste plaats moet de gemeentelijke verordening de verstrekking van gegevens uit de BRP aan buitenlandse overheidsinstellingen en buitenlandse rechtspersonen mogelijk maken (zie artikel 3.9 Wet BRP) of moet de verstrekking van de gegevens in een Nederlands algemeen verbindend voorschrift worden voorgeschreven (zie artikel 3.6 Wet BRP en bij 'Aangewezen derden').

Gezien hetgeen hiervoor is opgemerkt, zal verstrekking op grond van artikel 3.9 Wet BRP slechts in uitzonderingsgevallen aan de orde zijn. Daarbij adviseert de NVVB in de verordening daaraan de voorwaarde te verbinden dat er sprake moet zijn van een Nederlands publiek belang. Omdat dit over het algemeen niet door de Nederlandse gemeente is te bepalen, adviseert de werkgroep dat de ingeschrevene voor de zekerheid door de gemeente schriftelijk om toestemming wordt gevraagd. Vanzelfsprekend vindt geen verstrekking plaats, als er een verstrekking beperking geldt op grond van artikel 3.21 Wet BRP.

Overigens zullen de gevraagde gegevens soms al, buiten de BRP om, op grond van een andere internationale regeling kunnen worden verstrekt en is verstrekking uit de BRP niet aan de orde. Op basis van afspraken op internationaal niveau vindt er namelijk ook uitwisseling plaats van persoonsgegevens op specifieke terreinen. Denk hierbij niet alleen aan uitwisseling van gegevens op het gebied van de burgerlijke stand in het kader van de CIEC, maar bijvoorbeeld ook aan verstrekking van gegevens in verband met alimentatieverplichtingen of aan verkeersovertredingen die in het buitenland begaan worden door Nederlandse ingezetenen.

In een aantal gevallen is het verzoek dat de ambtenaar van de BRP ontvangt dan ook gericht aan het verkeerde 'loket'. De ambtenaar kan dan doorverwijzen of het verzoek doorsturen naar een andere overheidsinstelling, oftewel een ander 'loket'. Denk hierbij aan de verzoeken die gericht moeten worden aan de Internationale Rechtshulp Centra (IRC). Zie ook daarvoor het artikel van Corrie Ebbers in B&R nummer 6 uit 2008.

Ook verzoeken op het gebied van internationale alimentatieverplichtingen moeten niet bij de gemeente, maar bij het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) worden ingediend.

Alternatieven bij weigering

Als de verstrekking moet worden geweigerd, dan kan een alternatieve oplossing worden geboden door de buitenlandse overheidsinstelling door te verwijzen naar het ministerie van Buitenlandse Zaken om een verzoek om bijstand te doen. Als het ministerie van Buitenlandse Zaken op dit verzoek wil ingaan, dan kan dit ministerie de gegevens opvragen uit de BRP. De gegevens kunnen dan worden doorverstrekt aan de buitenlandse overheidsinstelling. Vaak is uitwisseling van persoonsgegevens al geregeld in ander internationale regelingen die buiten de BRP omgaan. Zo is er al veel internationale samenwerking op het gebied van justitie, zoals de verstrekking van gegevens in verband met het innen van boetes voor verkeersovertredingen en andere overtredingen. In dit geval is het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) in Leeuwarden de aangewezen instantie die verzoeken uit het buitenland voor dit doel afhandelt. Ook bestaan er in Nederland Internationale Rechtshulp Centra. Deze IRC's bieden ondersteuning bij alle in- en uitgaande rechtshulp op justitieel gebied. Alle inkomende rechtshulpverzoeken vanuit het buitenland worden verwerkt door het Landelijk Internationaal Rechtshulp Centrum (LIRC, Postbus 891, 2700 AW Zoetermeer) U kunt de verzoekende instelling hiernaar verwijzen of er voor kiezen om het verzoek om informatie door te sturen. **Zie voor meer informatie:** het artikel van Corrie Ebbers in Burgerzaken en Recht, 2008, pagina 210.

Ziekenhuizen (*5)

Ziekenhuizen zijn aangewezen derden die systematische gegevens kunnen opvragen via de landelijke centrale voorziening (artikel 3.3 Wet BRP). Er is in de Wet BRP niet geregeld dat ziekenhuizen ook recht hebben op verstrekkingen buiten de landelijke centrale voorziening om. In de praktijk komen wel schriftelijke verzoeken van ziekenhuizen bij gemeenten binnen. Deze verstrekking kan niet plaatsvinden op grond van artikel 3.6 Wet BRP. Om verstrekking aan niet-geautoriseerde ziekenhuizen na een schriftelijk verzoek mogelijk te maken, moet dit in de gemeentelijke verordening zijn opgenomen met alle beperkende voorwaarden van artikel 3.9 Wet BRP. Dan kunnen gegevens worden verstrekt, ook wanneer die gevraagd worden in verband met openstaande rekeningen. Deze verstrekking kan dan gezien worden als een verlengde van de verleende zorg.